

KVINNORNAS TIDNING

N:o 24. 2:dra årg.

11 Juni 1922.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje Söndag.

Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiafdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: Vallgatan 27, Göteborg. Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6: — 1/2 år Kr. 3:75.
Lösennummer 20 öre.
F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1922

Eftertryck tillåtes gärna om "Kvinnornas Tidning", med hela namnet utsatt, angives som källan.

INNEHÅLL.

Utlandskrönika i sammandrag. Till de kvinnliga medborgarne. Om betydelsen av undervisning i barnavård. Av Prof. I. Jundell. Hur sprides smittan? Hos Ingeborg Westfelt-Eggertz. Av S.-I. Samtal kring litteraturen. Av S. L. Det internationella kvinnörädet. Teater. En pan-amerikansk kvinnokongress. Sommarnöjet. Av En kvinna med sommarstuga. Insändarnes spalt. Övertaliga kvinnor. Illojal konkurrens. Av R. P. Sänd ej bort dem! Av Nanna Th-n. Rikedom. Den som övertog rollen. En novell ur kassakallden.

Utlandskrönika i sammandrag.

Det är ännu oavgjort, om Tyskland skall få det i utsikt ställda stora amerikanska lånet, medels vilket det skall kunna fullgöra sina mest trängande ekonomiska förpliktelser mot i första hand Frankrike och Belgien, som nödvändigt behöva detta guld-tillflöde för att få sin budget att gå ihop. Lånefrågan avgöres av den i Paris samlade bankkommittén, för vilken den amerikanske miljardören J. P. Morgan står i spetsen. Kommittén är villig att bereda Tyskland en betydande kredit under förutsättning, att det kan lämna tillfredsställande säkerheter, vilket emellertid icke anses vara fallet så länge den landet ådömda skadeståndssumman behålles vid sin fantastiska höjd. Bankkommittén ställer därför, enligt uppgift, en nedskrivning av skadeståndet som villkor för lånet. England, Italien och även Belgien synas vara villiga till eftergifter, men icke Frankrike. En sådan nedskrivning skulle innebära ett tummande på Versailles-traktaten, vilket i sin ordning skulle kunna komma att utgöra inledningen till hela traktatens revivering. Frankrike anser sig därför icke kunna giva vika men kan å andra sidan icke heller undvara de penningar Tyskland endast genom lånet är i stånd att anskaffa. En högst besvärlig situation!

Den irländska frågan har åter trätt i förgrunden. Man minns hur det gamla irländska frihetskravet ledde till öppet uppror efter kriget och hur den engelska regeringen med vapenmakt sökte kväva resningen. Opinionsen för en fredlig uppgörelse med irländarna blev efter hand allt starkare i England och den irländska fristaten blev med engelskt medgivande slutligen upprättad. Överenskomsten, acceptabel för den större delen av Irlands befolkning, tillfredsställde icke de ytterligtgående irländska nationalisterna, vilka begärde fullständig skilsmässa från England samt republikens utropande. Det mot England försonligt stämde irländska partiet har till ledare Collins och Griffiths, republikanerna De Valera. Under den senaste tiden har

det kommit till ett närmande mellan de båda irländska fraktionerna, och man fruktar nu i England, att den republikanska strömningen kan bli så stark, att den med Irland ingångna fredliga överenskommelsen däri-genom äventyras. Samtidigt pågår ett guerillakrig på gränsen mellan det katolska Sydirländ och de protestantiskt sinnade Ulstergrevskapen. Striden har utom det religiösa inslaget även politisk innebörd, i det att Ulster fasthåller vid förbundet med England.

Rykten vilja veta, att den ryska sovjetregeringen står inför sitt fall och att Lenin är döende. Om de äro sannare nu än de många gånger tidigare, då de förkunnats för en med tillfredsställelse lyssnande värld, är emellertid osäkert. Hur förvånande är det för övrigt icke, att ett folk av den ryska nationens storlek icke äger kraft att befria sig från den handfull män som upphävt sig till dess förtryckare! En oförmåga av detta slag inger förakt.

Förhållandet mellan England och Frankrike präglas av växande kyla, Polen och Japan ha fått ministerkriser, i Danmark höjas röster för en allians med västmakterna, och i Norge vill man säga upp den traktat, som efter unionsbrytningen ingicks med stormakterna om deras skydd i fall Norge skulle angripas.

Härmed torde veckans viktigare politiska händelser ha omnämnts.

Till de kvinnliga medborgarne!

Lady Astor, medlem av engelska underhuset och en av förgrundsgestalterna inom Englands kvinnörförelse, har i dagarna besökt sitt ursprungliga hemland, Amerika, där hon på inbjudan av olika kvinnoföreningar hållit ett otal föredrag. Den amerikanska kvinnotidningen "The Women Citizen" offentliggör en maning som lady Astor riktar till alla kvinnliga medborgare: "Glöm icke att män, då kallelse utgått till dem, hava offrat sina liv i fäderneslandets tjänst. Nu är tiden inne för oss alla länders kvinnor, som äga rösträtt, att lägga bort vår häglöshet, våra fördomar och framför allt våra tränga begrepp och påtaga oss det stora och ärofulla ansvaret, icke blott för vårt eget land, utan för alla länder. Världen behöver oss. Den av männen styrda världen har gjort bankrutt. Låt oss laga, att vad vi kalla kristen civilisation blir något mer än blott ord. I alla länder skola vi predika detta ideal — män och kvinnor i gemensamt arbete för verklig fred på jorden."

Filosofernas förakt för rikedomer är endast en hemlig önskan att hämnas ödets orättvisa mot deras tjänster genom att förakta just de privilegier, som undanhållits dem. Det är deras hemliga medel att skydda sig mot fattigdomens förnedring. Det är en omväg till det anseende de icke kunna förvärva genom rikedomer.

La Rochefoucauld.

Om betydelsen av undervisning i barnavård.

Av Professor I. Jundell.

(Sv. Kvinnors Medborgarförbunds artikelserie.)

Uppsatsen författad på uppdrag av Svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsutskott.

Att okunnighet spelar en utomordentlig, ja, kanske den viktigaste rollen som anledning till de späda barnens sjukdomar och till den stora dödligheten bland dessa barn, därom råder intet tvivel. Då härtill kommer, att denna orsak till massdöd bland barnen, särskilt i vår tid, väl jämförelsevis lätt borde kunna hävas, så få ju strävandena till upplysning i barnavårdens rätta handhavande ett särskilt stort intresse för såväl enskilda som för samhället.

Angående frågan om dödligheten bland barn i första levnadsåret har Sverige en statistik, som går längre tillbaka i tiden än något annat lands. Vi hava härutinnan hos oss berättelser gående tillbaka ända till mitten av 1700-talet. Ur dessa statistiker kunna vi inhämta bl. a. följande: I mitten på 1700-talet avled i vårt land av 1,000 levande födda barn 205, innan de nått 1 års ålder; i mitten på 1800-talet var den motsvarande siffran 146; i början på 1900-talet var den 84 och utgör för närvarande omkring 72. Vid närmare undersökning av de statistiska siffrorna finner man därtill, att dödligheten bland de späda barnen icke endast oavbrutet avtagit utan att minskningen i denna dödlighet under senare tiden, särskilt från början av 1900-talet fortskridit i ännu raskare tempo än förut. Detta är så mycket mera anmärkningsvärt som det är svårare att nå en förbättring i dödligheten, ju lägre den siffran är, som redan har nåtts.

Orsaken till denna ytterligare starka minskning av dödligheten bland de späda barnen kan ju hava många anledningar, exempelvis höjning i den allmänna kulturnivån och den allmänna levnadsstandarden. Emellertid synes mig dessa omständigheter icke ensamt i och för sig förklara den utomordentligt snabba förbättringen under de alla senaste decennierna. Mot en sådan förklaring talar den omständigheten, att förbättringen uti den allmänna dödligheten icke på långt när fortskridit med den stora snabbhet som förbättringen i spädbarnsdödligheten. Denna senare — förbättringen i spädbarnsdödligheten — har nämligen under de sista decennierna fortskridit ungefär dubbelt så fort som förbättringen uti den allmänna dödligheten. Här synes sålunda en alldeles särskild omständighet ha varit för handen, som verkat på sänkningen av spädbarnsdödligheten. Det är väl nämligen ekonomiska förhållandena, den allmänna hygien och den allmänna bildningen under 1900-talet ej så förbättring rätt skall ordnas. Vantro och vidskepelse göra att många mödrar vända sig till humbugsmakare och kvacksalvare och söka läkare först ringen i spädbarnsdödligheten under

(Eftertryck förbjudes.)

Hur sprides smittan?

Förbisedda synpunkter.

Dagspressen vet berättat om "mordepidemier" i Köpenhamn och Paris —

Ett känt sakförhållande är, att svåra förbrytelser ofta komma flockvis, därav sammanställningen med ordet epidemi.

För en epidemi fordras icke blott en smittkälla, utan även smittospridare. Man har ett första mord — det är smittkällan. Men vem är orsak till att smittan sprides? Vågar man icke ge detta svar: den tidningsläsande allmänheten, ni och jag, vi alla som aldrig begära så vidlyftiga, så ytterligt detaljerade redogörelser av pressen som just när det gäller svåra förbrytelser, referat, vilka i samma grad som den fruktade och förföljda Nick-Carterlitteraturen äro ägnade att anfråta fantasien och suggerera mottagliga sinnen till liknande brott?

Denna fråga, förbrytelsereferatens skadlighet, har vid upprepade tillfällen varit föremål för tidningsmännens uppmärksamhet. "Pressens tidning", det organ där tidningsutgivarna dryfta sina gemensamma angelägenheter, har oförbehållsamt erkänt och varnat för den fara för folkkaraktären, som lurar på detta område, i publicistklubben ha samma åsikter kommit till uttryck, och fängelsepredikanterna ha låtit pressen och allmänheten veta, att impulsen till många brott utgått just från de tidningsspalter, där begångna förbrytelser skildrats.

Pressen har, på många håll i allt fall, visat benägenhet att reagera, att hålla igen ifråga om förbrytelseportaget, att beskära referaten, göra dem mindre sensationella men de hava i denna sin strävan knappast den stora allmänheten med sig. Icke ännu!

När den som skriver detta, i egenkap av ung nybliven journalist gjorde sina lärospån i en stor landsortstidning på dess lokalavdelning, anvisades bland de fyndorter, där man med gott hopp kunde förvänta av allmänheten gouterade nyheter, även polisvaktkontoret, rådhusrätten, fängelset och, för olycksfallen, lasarettet.

Hur förvånade det mig icke, att förbrytelser och andra olyckor voro

drövligt, som icke många barn, som tidigt komma till läkare, numera behöva dö i näringsrubbing, denna den vanligaste av alla dödsorsaker hos späda barn.

Detta och mycket annat visar, till vilken stor välsignelse det skulle vara, om alla mödrar och barnavårdarinnor sökte förvärva sig kunskap om barnens rätta vård eller om alla mödrar och vårdarinnor bleve tvungna att förvärva sig kunskap i barnavård. Som det nu är, finner man ofta mödrar, som väl hava förskaffat sig kunskap i ladugårdens och svinens skötsel, i trädgårdens och åkerjordens skötsel, men som alldeles sakna varje aning om barnens rätta vård.

särskilt begärliga nyheter för läsekretsen! Det låg i detta reportage, vilket i och för sig var nog så lärorikt för ett ungt "pennskaff", något som bestämt bjöd emot, något o-grannliga, påträngande, icke sällan något verkligt hänsynslöst och ovärdigt.

Hur trist det var att på notisblocket fästa de scener som utspelades i cellfångelsens rättgångssal, hur man gick tillrätta med brottslingen, vilken sällan var en verklig förbrytartypp, höll honom under korsförhör timme efter timme, snärjde honom med frågor fram och åter tills han, dödstrött, gav striden förlorad och bekände. Alla dessa vittnen som gjorde sitt bästa att störta eller frälsa, alla dessa brottslingens anförvanter, som, ehuru oförviltiga personer, ryckts med in i virveln omkring brottet och fått sitt namn vahnerat, all denna skandalhungers, all denna illvilja, all denna sorg och skam — i sanning ett rikt material att bygga upp ett fylligt och "intressant" rättegångsreferat på för tidningen och dess nyhetskungliga läsekrets!

Det kunde hända, att jag vid utgåendet ur rättegångssalen kände en hand på min arm, att jag såg in i ett elakt skadeglatt ansikte, hörde en röst: "Det kommer väl in alltsammans i tidningen, allsammans så dom i hemtrakten får riktigt reda på det?" — Eller att jag mötte blickens ur ett par skrämde, förtvivlade ögon och hörde en gammal darrande stämma: "Jag är mor till den stackars gossen — han har alltid varit så snäll och skötsam. Det här hände i fyllan och villan, och han visste inte till sig. Skall allt det förskräckliga in i tidningen med namn och allting — åh, en blir alldeles till en utskämma —!"

Varför, frågade jag mig, skulle allt detta, en människas brott, en hel aktningvärd familjs olycka genom tidningen bringas till allmänhetens kännedom, inte bara i den staden och den trakten utan också, medels telegrafen och "saxningen" av andra tidningar, till varenda landsände? Vad var den förnuftiga meningen därmed? Sin förbrytelse fick brottslingen sona med fängelsestraff. Mer krävde icke lagen. Och kunde det ej anses nog? Borde ej tystnaden hava fått sluta sig omkring det utspelade dramat? Utgjorde icke ofentliggörandet i pressen en fullständig oberättigad och fruktansvärd utökning av straffet, ställde det icke även brottslingens familj vid skampålen? Tillfredsställde detta tidningsreferat ett legitimt nyhetskrav hos allmänheten, eller var allt vad det åsyftade endast att skänka litet starkt kryddad underhållande läsning?

Då förnam jag endast grymheten hos brottmålsreferaten, hos detta meningslösa, onödiga framställande av olyckliga medmänskors till schavottering inför allmänheten, sedan öppnades blicken även för den till nya brott suggererande styrkan i dessa skildringar. En journalist av

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
över hela landet

EGNA FONDER KR. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande ränta

Telegramadress
"Kreditbolaget"

I VARJE SVENSKT HEM

som vill följa
dagshändelserna
inom politikens,
handelns, kon-
stens och littera-
turens område
**läser man
numera**

GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS-TIDNING

den rätta typen är något av en konstnär. Han nöjer sig, i ett sådant fall som detta, icke med ett torrt och på fakta stött relaterande, han gripes av sitt ämne, han vill göra det mesta möjliga av det, han breder ut sig, han målar händelserna i färgstarka ord, han lägger an på den dramatiska effekten. Det är hans älggande, tidningen begär det, allmänheten väntar det! Och en förbrytelsehistoria med sin hemlighetsfullhet, sina fruktansvärda detaljer, sin spänning, ger honom det rikaste, tacksamaste stoff. Alla fånglas vi på visst sätt av en skildring av detta starka slag, de flesta kunna sedan utan större svårighet skaka det besvärande minnet av sig, men i svaga sinnen biter den sig envist fast, sätter fantasien i rörelse, väcker frestelsen, utlöser sig i brottslig handling — smittan sprides, förbrytelseepidemien är för handen!

Man kan faktiskt icke slå upp en tidning, utan att där finna någon eller några meddelanden om begångna brott, bedrägerier, förfalskningar, försöksringar, sedlighetsförbrytelser, stöld, rån, mord. De utländska telegrambyråerna förse oss med förkärlek just med dessa historier och även den inhemska nyhetsförmedlingen skattar icke så litet åt samma vana. De nyheter från vårt land man emellanåt finner i utlandets press hänföra sig likaledes i regel till begångna förbrytelser och bibringa yttervärlden en lika ofördelaktigt som falsk uppfattning om det svenska folkets sinnesart. Betecknande är den kända danska karaktäristiken av de tre nordiska folken: "Dansken gör narr, norsken skroderar, svensken — drar kniv!"

Vi kunna icke gärna förneka vår sensationshunger. Aldrig rivs tidningarna ur försäljarnes händer som när vi veta, att de innehålla massor av text om stora och svåra brott.

Vad är det i dessa skildringar, som så starkt tilltalar oss, som synes oss så värdefullt att vi, som nu sker, faktiskt avkräva tidningarna dem som något vi icke kunna vara förutan? Appellera de till det bästa eller sämsta inom oss, äro de med hänsyn till innebörd och verkan försvarliga?

En noggrann undersökning på detta område skall, därom råder icke tvivel, bibringa oss samma uppfattning som i den här artikeln kommit till synes, nämligen

att detta brottsmålreportage icke tillgodoser något legitimt informationsbehov hos oss, utan endast en överdriven nyhetsbehov, att det icke är till någon nytta, icke fyller något förnuftigt ändamål,

att det genom att prisgiva brottslingens namn till den stora allmänheten vidmakthåller det vanfrjådsstraff, som lagen för att underlätta den brottsliges återuppriktande varit angelägen att avskaffa, och som, i de fall det ännu kvarstår i form av "påföljd", icke ens får angivas i prästbetyget,

att den brottsliges anförvanter genom de i pressen spridda referaten med uppgivande av den skyldiges namn och släktskapsförhållanden göras delaktiga av vanhed och tillfogas oförskyllt lidande,

att dessa skildringar av förbrytelser bevisligen kunna utöva så stark påverkan på brottsligt anlagda natu-

Hos Ingeborg Westfelt-Eggertz.

Högt över Föreningsgatans ymnigt blommande trädgårdsprakt strömmar eftermiddagssolen rakt in i den bekanta målarinnan fru Ingeborg Westfelt-Eggertz charmant vackra ateljévåning 5 trappor upp i Hemtrevnads ståtliga hus.

Ingen tid kunde vara lämpligare att besöka fru Eggertz är just nu under denna naturens härliga hänyckningstid, som hennes pensel så ofta besjungit! Sol och ymnig blom därute — och sol och ymnig blom på väggarna härinne! Något av ljus, glättigt och frisk förårsposi blickar fram ur de många dukarna med gamla vackra svenska gårdar, badande i äppelblom och syren. Men detta intryck blir icke det enda. Skäddar man sig omkring möter man en rik produktion av äldre och nyare arbeten, studier, porträtt, av en nyaste nya skissen, ännu glänsande av det första utkastets friskhet. Särskilt fångla bland konstnärinnans senaste arbeten en del dukar från Visby. Framst en mäktigt gedigen studie av den vackra Nicolairuinen, som med valnötsträdens djupa kraftiga grönska står betagande i färg mot det vita solblanka havets oändliga rymd.

Havet, det märker man snart, är ett andra konstnärinnans älsklingsmotiv. Man kan söka länge i svensk målarkonst innan man finner en sådan äkta pärla som exempelvis hennes lilla duk från Les Roches noirs vid Trouville: en gråblåviolet havsrymd, varigenom drager en sista händöende ljusgata mot en stillnad strand med några rundslipade stenar av en sällsamt djup och fuktigt svarta. Utomordentligt stark och mättad är en nattstämning från Skaen, som i en tung blå himmel, ett mörkt, svagt grönskiftande hav och två ensamma vita hus, vilka tyckas självlysa i mörkret, fångat den utsägliga och imponerande tystnaden och ödsligheten vid en havsstrand. Något av samma intensitet återfinnes i ett par utsökta havsskisser från Varberg, med havets växlande färgspel under en rodnande nordanljus himmel, några stenar ute i strandvattnet på den ena, Getteröns svaga kontur mot horisonten å den andra.

Ett alldeles särskilt beaktansvärt kapitel är fru Eggertz läckra ögonblicksbilder i litet format från havet — från badstranden — från trädgården. Såväl dessa som ett par förkolossalstorlek lämpade dukar från en kapplöpning vid Klampenborg och en kvällstämning från Köpenhamns Tivoli, två ypperliga museisaker, röja en nästan förbluffande

rer att den driver dem till liknande förbrytelser,

att det följaktligen är fråga om ett verkligt ont, mot vilket varje rätttänkande människa bör reagera, och som det gäller att få undanskaffat.

Blir denna uppfattning spridd, skall pressen hos allmänheten kunna påräkna ett intresserat stöd i sin strävan att komma bort från de brottsmålreferat, vilkas skadlighet den själv varit den förste att påpeka och att taga till orda mot.

Aktiebolaget Nordiska Handelsbanken

Stockholm. GÖTEBORG. Malmö.

Egna fonder: Kr. 72,300,000:—

Fullständig bankrörelse.

Samtal kring litteraturen.

Ett av sommartidens stora problem är lektyren. Vad skall man få med sig att läsa under den härliga sommarvilan på landet? Vilken bok bör man välja? Säsongfloden för med sig så mycket nytt på gott och ont, men man känner det icke, och även om man känner det äro böcker dyra i våra dagar, och man får begränsa sig till fåtalet. Det är snart genomläst, och sedan är det lika tråkigt igen.

Men det finns även gamla böcker, berömda böcker, klassiska böcker, vilkas titlar hela världen känner, men som en stor procent av vår ungdom ej läst, emedan de tillhöra en förgången period och sålunda ej längre äro aktuella på bokhandeldisken. Äro de utgångna där finnas de dock alla på våra utomordentligt allsidigt och väl försedda länebibliotek, där man mot en synnerligen enkel garanti kan få låna dem på en viss begränsad tid.

Lätom oss göra en liten gallring bland dessa odödliga romanverk, som på sin tid bildat några av bokhandelshistoriens största succéer. Framst bland dessa står Victor Hugos Les Misérables, på svenska utkommen under de två välkända titlarna *Samhällets olycksbarn* eller *Det mänskliga eländet*. Boken är ett standardverk bland romaner. Den framstår i minnet som en stor och märklig upplevelse icke allenast av ett helt galleri fantastiska, fångslan- eller fruktansvärda människöden utan av en hel världsepok. Har

impressionistisk brio såväl i fråga om kolorit som komposition.

Som porträttmålarinna har fru Eggertz redan för längesedan skapat sig ett betydande namn. För närvarande målar hon med förkärlek barnporträtt. På staffliet synes ett förtjusande syskonpar, bror och syster, ett par guldhåriga små, brodern såsom den äldre beskyddande omfamnande sin lilla syster, som med en viss säker värdighet tillåter att så sker. Karaktären är så god att man obetingat tror på porträttlikheten, även om man ej känner originalen. Den säkerhet i teckningen som överallt spåras i fru Eggertz dukar kommer särskilt till sin rätt i porträtten, där de mjuka barnadragen fordra den subtila linjeföringen, det fasta organiska uppbyggandet, innan efterbehandlingen med penseln förläna dem liv och charm. Hur förträffligt fru Eggertz bygger upp en gestalt visar en duk som Gossen med gunghästen, ett av konstnärinnans första och prisbelönade arbeten på Salonen i Paris.

Sedan någon tid har fru Eggertz återupptagit sin alltifrån parisertiden bedrivna undervisning av elever genom att öppna en målarskola i sin atelier, vilken redan gått med mycket goda resultat. Ett av en elev utfört stilleben, kallat *Det brinnande ljuset*, lämnade ett vackert prov härpå. Det lider heller icke minsta tvivel om att den konstnärligt begåvade eleven kommer under den bästa ledning hos en konstnärinna som fru Eggertz, som med en stor medfödd målerisk talang förenat ett sällsynt allvarligt och gediget arbete, ett ärligt och ingående naturstudium, vars frukter mognad överallt spåras i hennes egna, av en mycket stor publik högt skattade verk.

man börjat denna väldiga roman i 5 band, slutar man den ej, förrän den är genomläst. Så helt griper och fånglar den, griper som skildring, fånglar som reflexion. Man bör dock vakta sig att ej erhålla den stypade edition i 25-öresupplaga, som under senare tid utkommit, utan i stället söka en äldre svensk översättning som under rubriken *Det mänskliga eländet* på ett berömvärdt och till originalet pietetsfullt anslutet sätt fullgjorts av N. & B. Spanier och utgivits från Alb. Bonniers förlag. Med denna den väldigaste romanskapsen en människohjärna frambringat komma vilostunderna i hängmattan under sommarens dagar att bli en rekreation även för själen. Ty kraft är det som strömmar ur Victor Hugos mäktiga samhällsroman — etisk och intellektuell kraft, färgad av en fantasirikedom, en uppfinningsförmåga, som verka bländande. Man får ej heller lämna ur sikte, då man börjar läsa Victor Hugo att han ej skrev endast och allenast för att förströ, utan att han fattade sin diktargärning såsom ett översteprästerligt kall, varigenom han ville främja den sociala upplysningen och utvecklingen och väcka individerna till moralisk medansvarighet i samhället. Det mänskliga eländet utgör den stora gripande syntesen av hans kolossala produktion. I denna bok har han inneslutit allt. Ingen bok har vid utgivandet, som skedde i del efter del, väckt en sådan uppmärksamhet som denna. När andra delen utkom samlades redan tidigt på morgonen utanför bokhandeln enorma människomassor, som genom en stark poliskordong måste hindras från att fullkomligt storma ned butiken. Därinne hade man röjt undan allt för Victor Hugos verk, som i väldiga travar fyllde bokhandeln från golv till tak. Så snart butiken öppnades skedde försäljningen i crescendo till den av polisen ordnade människökön, och efter endast några timmar var hela den oerhörda upplagan utsåld. Var denna succés utan motstycke var även verket den gällde makalöst. Man förstår ännu bättre det utomordentliga inflytande Victor Hugo vunnit och ännu utövar över fransk publik sedan man vet att nästan årligen en systematisk opposition reses mot hans namn för att dymedelst förringa hans makt och bereda väg även för en senare och genom densamma ovillkorligen undanträngd litteratur.

Bland andra framstående verk från samma tid må nämnas Honoré de Balzacs *Krossade illusioner*, utgiven i svensk översättning av P. Staff. Det är en hög litterär njutning att läsa denna glänsande tidskildring, centraliserad kring en landsortstorhets öden i Paris. Även om stilen här och där nedtynges av en hel del detaljskildringar som knappast för en icke fackmannakunna vara av intresse, finnas i gengäld en sådan rad ypperligt skrivna kapitel att man i sanning är mycket fattigare om man icke läst den.

Vägar man efter detta bland den verkligt fångslande förströrelselitteraturen nämna Dumas' *Greven av Montecristo* ler måhända läsaren på sina håll skeptiskt eller överlägset. Detta är ju en bok vars titel vartenda barn känner. Men känna lika många dess innehåll? Dumas är ic-

ke på modet, och för ett flertal av den yngre generationen torde han endast vara ett tomt begrepp. Man vinner många, många angenäma och värdefulla timmar vid att fylla detta tomma begrepp med fakta genom att läsa Dumas. Och man behöver ej begränsa sig till det nu nämnda verket, ty hans flesta arbeten dela med detta förtjänsten att vara briljanta såsom förströelselektyr. Exempelvis *Drottningens halsband* — vilken utskott, målerisk, händelserik skildring är den ej! Vilken förtrogenhet med hela det franska samhället alltifrån hovet ned till den skummaste vrå framlyser ej på varje dess blad. Kan man vidare finna ett överlägsnare mönster för en köpenickiad än i de kapitel, där några erkeskälmar under de mest drastiska förhållanden taga en utländsk legation i besittning för att på denna djärva väg nå sina av Dumas' diktargärna hopspunna och delvis på historiska fakta vilande syften? Dyliga prov på rörlig inbillningskraft, kunskap och stil få vi numera aldrig.

Man kan ej lämna den franska litteraturen utan att som en bok bland böcker nämna Gustave Flauberts *Madame Bovary* — en livsskildring sann till grymhet, enkel till kärhet men omöjlig att glömma. Bland fransmän av en senare tid intager Guy de Maupassant ett rum för sig. Den säregna charmen och koloriten över hans stil, hans mästareliga förmåga att i koncentrerad form spegla stora ämnen äga sin egen ofrånkomliga tjusning. Framst av hans romaner sätter undertecknad *"Stark såsom döden"* — ett tragiskt arbete, fullt av enskilda skönheter, vari författaren behandlar problemet om hur en redan åldrad man, som gripes av en ny kärlek till en helt ung flicka, söker lossa de starkaste banden i sitt liv och därmed dukar under i en ojämn och hjärtligt kamp. Skildringen griper och skakar men förlorar aldrig sin konstnärliga balans, ej heller sin intensitet. Det är som hörde man en beaktelse stilla och blott med allt intensivare tonfall flöda över författarens läppar. Ingen har trängt djupare in i kvinnans psyke än Maupassant. Ingen har gjort finare analyser och ingen ömmare, vunnit som de äro med älskarens lyhörddhet och vännens förståelse. Hans egen överkänsliga, intuitiva läggning drog honom till kvinnan — och drog kvinnan till honom. Är han onekligen en erotiker, så är det dock en erotik av den förnäma och subtila art, för vilken behovet av en älskad varselens närhet lika mycket om ej mera är en själens längtan efter vänskap och sympati som en rent fysisk händelse. Ur alla hans skildringar förtämmas den nobla manliga ridderlighet och djupa ömsinhet, gentemot ett närvarande och förflutet som höja dem till ett högt kulturens plan, där livet inför hans blick fått en oändlighet skiftningar och nyanser vilka gå hopen förbi, men som för honom utgjorde något av tillvarons största och bästa rikedom.

Må ovanstående för digt vara nog. I en följande översikt skola vi övergå till en del andra av litteraturens storverk, som för dem som icke tidigare läst dem förtjäna att bringas i åtanke vid val av innevarande sommars lektyr.

S. L.

TREVLIG och INTRESSANT

FÄRSKA
NYHETER
VÄRDEFULLT
INNEHÅLL

**GÖTEBORGS
MORGONPOST**

Den största
morgontidningen

Kerstin Lindahls BLOMSTERAFFÄR

Korsgatan 4, Telefon 8462

Rekommenderas!

SOMMARHATTAR!

Utsökt fina och vackra.

Paradis, Cross, Esprit,
Blommor och Plymgar-
neringar synnerligen för-
delaktigt hos

Hildur Sandegren Kungsgat. 10,
Telef. 8752

Det internationella kvinnorådet.

"The international Council of women", har i dagarna haft ett exekutivmöte i Haag.

Grunden till denna organisation lades 1888 i Washington vid en internationell kvinnokongress, sammankallad på amerikanskt initiativ. Sedan det omfattande förarbetet slutförts, trädde förbundet i funktion 1893 och vann efter hand avslutning från olika länder genom därinom upprättade nationalråd. Trettio sådana föreningar höra nu till världsförbundet, däribland även Svenska kvinnornas nationalråd, såsom representant för ett flertal svenska kvinnoorganisationer.

Världsförbundet har till valspråk: "Allt det i viljen människorna skola göra eder, det gören I ock dem". Dess program upptager: Fred och skiljedom, kamp mot vita slavhandeln, lika moral för män och kvinnor, kvinnlig rösträtt samt vidare hygieniska frågor och uppfostringsfrågor samt frågor för in- och utvandring. Dess uppgift är att främja samarbetet mellan kvinnoorganisationer i olika länder samt att ge kvinnorna i alla länder tillfälle att mötas för att rådgöra om frågor rörande det allmänna, familjens och individens väl.

Förhandlingarne vid Haagmötet rörde sig om ämnen, som falla in om världsförbundets i dess program angivna intressesfär. En betydande plats hade beretts fredsfrågan.

Det var en synnerligen representativ samling kvinnor från såväl europeiska som utomeuropeiska länder, vilka här möttes till intresserat samarbete. Vad man särskilt observerade var det hjärtliga samförstånd, som kom till synes även mellan delegationerna från de länder, som varit inblandade i världskriget.

Svenska kvinnornas nationalråd företrädes av tre delegerade, däribland ordföranden fru Bertha Nordenson.

KANOLD'S
Monarch
CHOKLAD -
PRAJNER -
CACAO

HÄVDA SINA RANGPLATSER
BLAND LEBANDE MÄRKEN

Offentliga nöjen.

LILLA TEATERN.

Varje afton kl. 8 e. m.
Söndag två förest. kl. 7 o. 9.
En piga bland pigor.

Lisebergs Friluftsteater.

Varje afton kl. 8.
Skrattsuccésen

Den gamla herrgården.

Lustspel i 3 akter av Oscar Wennersten.
Servering från kl. 6 e. m.
Biljettpriser 4:-, 3:-, 2:- och 1:-.

Slottskogens Friluftsteater.

Direktion: Gerda Thomée och Carl Barklind.
Varje afton kl. 8

Inspektorn på Siltala.

Tel. 12084 kl. 12-2.

Vita Bandet

Slottsskogen
MUSIK VARJE AFTON
av en avdelning ur
Göteborgs Symfoniorkester.

Teaterspalten.

Vi fästa uppmärksamheten på de spelande teaternas, vilkas namn återfinnas här ovan, vi göra det i den bästa, mest människovänliga avsikt, med tanke på alla de stadsbor, vilka av ett eller annat skäl äro dömda att tillbringa somrardagarna i staden o. icke komma i åtnjutande av allt det hälsosamma, som ligger i skogsluft havsvindar och bad i vatten eller sol. De nämnda teaternas bjuda dem ersättning för alla dessa hälsovården i de hjärtliga, för sin livsförlängande förmåga kända skratt, vilka de spelade roliga pjäserna så oemotståndligt framkalla. Önskar ni en riktigt nöjsam kväll med stor och varaktigt förbättring av humöret för er och edra närmaste, så uppsök förtröende fullt någon av sommarteaternas. De bästa namnen finner ni här ovan!

En pan-amerikansk kvinnokongress.

den första av detta slag som förekommit, har hållits i Baltimore i staten Maryland. Inbjudningar hade utfärdats av den två millioner medlemmar räknande kvinnliga väljareföreningen i U. S. A. (The national league of women voters) och kallelsen hade hörsammats av icke mindre än 22 stater i Nord-, Central- och Sydamerika.

Mrs Carrie Chapman Catt, president i den internationella kvinnliga rösträttsalliansen, hade utframt mötets program och angivit dess syftsmål i följande ord:

"Kvinnorna i Nordamerika önska lämna kvinnorna i Syd- och Centralamerika hjälp till självhjälp. Vi tro, att vi genom att göra dem delaktiga av våra erfarenheter, snabbare skola kunna genomföra kvinnofrigörelsen bland dem, så att de hand i hand med männen skola kunna arbeta för en god statsstyrelse och förena sig med kvinnorna i Förenta staterna för att söka göra den amerikanska kontinenten till en bättre värld.

Vid kongressen beslöts bildandet av ett pan-amerikanskt förbund med följande program: "undervisning åt alla kvinnor, förbättring av undervisningsväsendet, samma rätt till arbete för kvinnor som för män, rätt för kvinnor att förfoga över egen förmögenhet och inkomst, likställighet i fråga om förmyndarskap, rösträtt för kvinnor och fred".

Har Ni tänkt

att prenumerera på "Kvinnornas Tidning", denna de svenska kvinnornas egen röst i pressen, så var vänlig och sätt beslutet i verkställighet!

Prenumerera å närmaste postkontor eller direkt på tidningens Expedition Vallgatan 27, Göteborg.

PRIS: Helår Kr. 6:-
Halvår 3.75
Kvartal 2:-

Sommarnöjet.

Man tycker att det skall vara ett lekverk att leta reda på och förhyra den idylliska sommarfristad, som så vackert och inbjudande hägrar för ens inre syn. Man tycker det, men finns det egentligen något besvärligare? Hur svårt har man inte att få just det läge man önskat sig. Hur fullt och flackt ligger inte de flesta sommarböjerna eller hur ingyttrigt bland andra, hur sumpigt eller blåsigt o. s. v.? Det finnes andra obehagliga sidor också. De stora villorna skall man dela med främlingarna i våningen över, man skall trängas med dem på trädgårdens smala sandgångar och kivas med dem om den enda fattiga bersån. I stugorna återigen är det kvävande lågt i taket och väggarna utdunsta trots vädring en från lukt av matos, sjukluft och allt möjligt, som de under vintermånaderna inpyrts med. Men det finnes ännu mer att räkna med! De oskäligt uppdrivna hyrorna, som representera räntan på en hel liten förmögenhet!

Det är under sådana förhållanden inte underligt alls, att stadsbon, för vilken sommarnöjet blivit ett livsbehov, fattar det desperata beslutet att bygga sig ett eget hus vid kusten eller ute på landet.

Beslutet är klokt, men hur svårt är det icke att utföra! Först är det tomtent! Det är minsann inte bara att gå med pengarna i handen till en jordbesittare, han må vara bonde eller kustbo, och peka på en hage eller bergknall! Att ta en bit ur deras mark är som att slita en bit ur deras hjärta. I de flesta fall säga de blankt nej, eller också måste jordstycket vägas upp med guld. Det är kärleken till jorden som vällar det, också en stolt vilja att själv lämna den ärvda torvan ostyckad efter sig. Men det finns naturligtvis tomter att få, gårdar, som styckats upp av tomtbolag i jämna fula kvadrater eller rektanglar —

Så köper man en sådan och griper sig an med bygget.

För en stadsbo tar sig alltid det egna sommarnöjet formen av en villa — man måste ju ha som alla andra! Det skall vara ett stort hus. En familj, som inne i staden utmärkt väl får rum i tre rum, bygger sig en sommarvilla med många rum, hall, veranda, "snedskrubbar" och massor av garderobser. Och den måste vara vinterbonad. Man bor där inte mer än under de tre sommarmånaderna, men ändå skall villan vara vinterbonad, man kan ju aldrig veta, kanske slår man i en framtid upp sina bopålar där för hela året o. s. v., o. s. v.

Det blir sålunda en stor tomt, ett stort hus med tjocka väggar och eldstäder i alla rummen eller med andra ord en mycket, mycket dyr historia. En dryg ränta på in-teckningarna skall betalas, en hög skatt erläggas och så komma reparationerna — ett tungt lass att draga på!

Det var en person som sade: — "Jag har haft två stora önsksningar i mitt liv. Den ena var, att jag skulle få en egen sommarvilla, och den andra var att jag skulle lyckas bli va med den igen!" — Hur många ägare av sommarvillor hava inte tänkt och känt på samma sätt! Kasta bara en blick i annonserpalterna och se vilken mängd sommarvillor som finnas till salu!

Äntligen har undertecknad nu nått fram till den springande punkten i den här sommarnöjesbetraktelsen — sommarstugan!

En sommarstuga är, som namnet säger, ett litet hus, byggt endast för sommarvistelsen. Det behövs inga stora utrymmen. Under dagarna vistas man utomhus och under natten sover man för öppna fönster. Det är tunnna väggar i stugan, som ju den tid, man vistas där, omböjljas av den ljumma sommarvinden. Komma kyliga dagar, så har man kökspisen som värmer och i rummet intill en enkel öppen spis, där man gör upp eld av ljung, enris, kottar och annat avfall, som man får för intet i skogen. I en sådan där stuga utan pre-tention gör man behövliga reparationer själv, vitkalkar stenfoten, målar väggar och fönsterposter, tapetserar innerväggarna. Det är som en lek, en mycket rolig lek förresten.

En sommarstuga av denna typ kan, om man använder en lantbyggmästare, som själv har virke att släppa till, åstadkommas för ett par tusen kr.

För en stuga av detta anspråkslösa slag är det icke så absolut nödvändigt att ha en dyr friköpt tomt, man kan mycket väl nöja sig med en för längre tid arrenderad. Gör man det, har man oändligt mycket större chanser att få ett läge efter sin egen smak. Så snart det bara gäller ett arrende är jordbesittaren nämligen mycket lättare att tala med — det är själva avhändandet av jorden som han icke kan förnä sig till. Har man under sina strövtåg utåt landsbygden hittat på en skogsdunge, en björkhage eller en strandremsa efter sitt sinne, där man vill resa sin sommarstuga, så kan man med gott hopp om framgång gå till ägaren och fresta honom med några hundralappar för den 49-åriga arrenderätten.

En sommarstuga är en ur alla synpunkter god affär. Man kan utan svårighet finna en vacker plats att lägga henne på, hon är billig att bygga och otroligt billig att underhålla. När våren kommer oroas man inte av tanken på var nästan man skall förlägga sin sommarvistelse, hurudant värdfolk man skall få, om det är djur i väggarna, om sjukt folk har bott där förut och lämnat baciller efter sig o. s. v. — Man har ju sin egen stuga! En fröjdefull tanke, vilken icke i likhet med tanken på den allt för dyra sommarvillan förbittras av oron för de dryga räntorna, höga skatterna och dyrbara reparationerna.

Men om ni beslutar er för att bygga en sommarstuga, så tänk på en del småsaker! Undersök om ni alldeles intill kan få en brunn, icke bara ett hål ned mot jordens medelpunkt utan en brunn som ger gott vatten. Anlägg ingen stor trädgård. Ogräset kommer att förgöra er. Ni kan inte låta det växa, ty folk stannar utanför edra grindar och förfasar sig över den upprörande vanhyvden, ni måste själv förfölja det, vilket kommer att uttömma edra krafter, eller avlöna någon annan som gör det. I det senaste fallet komma edra självdödade bär och grönsaker att bli tiodubbelt dyrare än på torget. Och sådant lägger sig på humöret. Skall ni nödvändigt försöka er som trädgårdsmästare, så laga till en liten, liten täppa. En man av facket sade en gång till undertecknad, som drömde om en trädgård på ett par tunnland minst. "Det är mycket bättre med en liten välsignad bit än med ett stort förb—t stycke". — Då föreföll mig hans tal som dårskap, nu synes det som högsta visdom och ädlaste välvilja.

Och så ännu en sak, bygg er sommarstuga nära intill där annat hyggligt folk är bofast.

Stadsbon har nerver, som inte äro riktigt väl anpassade för ensligheten på landet. Det kommer mörka nätter, ugglorna tjuta i mossen, den nattliga höststormen för trädgrenarne som spökfingrar utefter husväggarna. Och det finns luffare på landsvägen och ett zigenarefölje tältar i dungen ett par stenkast borta. Då är det mycket skönt och tryggt för stadsbon i sommarstugan att tänka på de resliga, handfasta karlarna i bondgården alldeles intill.

En kvinna med sommarstuga.

Då Jenny Lind företog sin sångturné i Amerika med P. T. Barnum som impresario, kom hon en dag vid strålande humor i på dennes kontor.

— Mr Barnum, sade hon, kan ni förklara hur det kommer sig att jag blivit så förfärligt populär i Amerika?

— Ah, svarade Barnum, vars humor tillfälligtvis var dåligt. Sådant där kan man inte förklara — den ene drar den andre med sig. Ordspråket säger, som ni vet, "av en tok blir det många fånar".

— Ja, det ligger nog en djup sanning i det påståendet, svarade sångerskan muntert leende, under det hon betraktade en gruppfoto på impressions skrivbord, återgivande Barnum i kretsen av sin familj. Ni har ju själv en stor skara barn, mr Barnum.

Insändarnes spalt

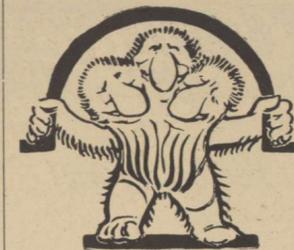
Till Redaktionen av Kvinnornas Tidning.

Anhålls att plats för nedanstående meddelande benäget måtte beredas i Eder ärade tidning.

I numret av den 28 maj innehåller Kvinnornas Tidning under rubriken "Oss kvinnor emellan" en del reflexioner med anledning av den s. k. behörighetslagens fall i riksdagen. Genom sitt med 3 rösters majoritet fattade beslut, vilket inom parentes sagt torde ha kommit som en överraskning både för anhängare och motståndare, har första kammaren tills vidare förhindrat antagandet av lagen angående kvinnors behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag. Vad första kammaren avslag var ett antagande i princip, då utskottets förslag gick ut på att lagen skulle träda i kraft, först sedan hithörande löne- och pensionsfrågor funnit sin lösning. Om båda kamrarna bifallit utskottets hemställan hade behörighetslagen principiellt sett varit i hamm och en stor vinst hade därmed varit gjord, men lagens praktiska tillämpning hade likafullt måst anstå tills vidare. Detta mera ovanliga och för utgången sannolikt ödesdigra läge, varifrågan sålunda befann sig, anges icke i ovan-nämnda artikel.

Däremot säges bl. a. att "med undantag av en del tidningsartiklar i ämnet har under den gångna vintern ingenting åtgjorts för att för den samlade riksdagen klarlägga den svenska kvinnöverskottets önsksningar i denna fråga". Detta är icke med verkliga förhållandet överensstämmande. När den kungl. propositionen kommit på riksdagens bord, sammankallade Fredrika-Bremer-Förbundet i frågan intresserade kvinnoföreningar till representantmöte för överläggning och lämpliga åtgärder till sakens befördran. Mötet fattade en del beslut och uppdrag åt en kommitté att sörja för verkställigheten därav och i övrigt följa frågans gång.

För att klarlägga kvinnornas önsksningar för utskott och riksdag företogs sedermera följande åtgärder: Till sammansatta stats- och första lagutskottet avläts en av aderton kvinnoföreningar undertecknad skrivelse med hemställan att utskottet måtte tillstyrka den kungl. propositionen obesuren. (Redogörelse för denna skrivelse med angivande av deltagande föreningar innehålls i

Tjänixen på dixen!

tidskriften Herthas majhäfte.) Utskottets samtliga ledamöter uppvaktades av i frågan sakkunniga personer.

När utskottets utlåtande förelåg, sände de politiska kvinnoföreningarna till medlemmarna av sina resp. partigrupper i riksdagen skrivelser, var de framhöllo kvinnornas krav på behörighetslagens antagande. Varje ledamot av riksdagen fick en sådan skrivelse sig tillställd.

Dessutom trädde kommitténs medlemmar i förbindelse med pressen. Undertecknade, som deltagit i ovan-nämnda kommittéarbete, ha ansett det önskvärt att få bringa här lämnade upplysningar till läsekretsens kännedom.

Axianne Thorstenson. Ebba Odhner. f. Nordenson.

*

Allt som från kvinnligt föreningshåll blivit gjort för att främja den fråga det gäller och som här ovan relaterats är ägnat att livligt glädja, men man har dock en känsla av att en ännu större kraftanstängning varit av behovet påkallad. Reformen är synnerligen impopulär på manligt håll såsom fallet varit och är med alla förbättringar av kvinnornas konkurrensmöjligheter inom arbetslivet. För att övervinna det starka manliga motståndet, behöves helt säkert mera än skrivelser med föreningsunderskrifter, det erfordras att det bakom kravet finnes en enhällig kvinnlig opinion, att kvinnöverskottet i sin helhet känner till att frågan står på dagordningen, förstår dess betydelse, inser dess rättvisa och verkliga betydelse och reformens genomförande. Det är denna upplysningsverksamhet bland kvinnorna, som icke blivit i önskvärd utsträckning tillgodosedd.

De hänvändelser som från föreningshåll gjorts till pressen synas ej ha givit några större resultat. Frågan har endast undantagsvis be-

DET FINNES OTALIGA RECEPT

för tillagning av makaroni. Se här ett på en närade och välsmakande frukost eller mellanrätt. **Makaroni**: 200 gr. svenska makaroni, 1 1/2 l. vatten, 1/2 mts. salt, 100 gr. rött fläsk eller rester av kött, 1 knivsudd smör, peppar och salt efter smak. Beredning: Makaronerna nedläggs i kokande saltat vatten och kokas mjuka, varefter de läggas i durkslag och lås avrinna, varefter de överpolas med kallt vatten. De stekas därefter i stekpanna tillsammans med i små tärningar skuret rött fläsk eller överblivet kött.

SE TILL ATT NI FÅ SVENSKA MAKARONI

Den som övertog rollen.

Av MARY CHOLMONDELEY.

Övers. fr. engelskan för denna tidning av —.

(2)

Vissa dramer, vissa böcker, vissa män och kvinnor äga en mystisk kraft, vilken vi, i brist på ett bättre ord, kalla vitalitet. De, som icke äga denna kraft, kalla den alla slags fula namn. Men den är icke desto mindre en stor gåva, denna kraft som övervinna, som möjliggör liv i en större skala, som skapar den verkliga krigaren, älskaren, helgonet. De flesta av oss leva med halft liv endast. Våra verk äro halva. Vi ha' känslor lik en skäprätta och kalla dem kärlek. Vi skriva sentimentalt om vår oförmåga att utihärdas livet, och kalla det resignation. Vi, som aldrig varit unga, jämföra våra erfarenheter i strävan

att förbliva gamla och kalla det: Konststen att åldras.

Men där finns andra, som gå rastlöst genom livet och giva ut sig lik mynt stycke för stycke på vägen. Dessa äro "predikarne", "de ropandes röster i öknen", fast de aldrig predika med ord. Det gäller att se dem, att söka fatta innebörden i deras liv. Och så finns här några av oss som komma till världen otillräckligt utrustade för en lång resa. Och det lilla som fanns av oss själva och vad vi hade, slösdades bort i ungdomen, och sedan fanns intet kvar för medelåldern.

En sådan kvinna var Marion. Hon hade talang och utom det hade hon, vad regissören vid sidan om henne redan visste, att hon hade ett levande drama inom sig. Men han betvivlade, att hon hade mer än ett. Hon såg icke solvent ut, hon grävde sig ned i det förflutna, var förlamnings ett akut minne. Tvivelsutan, det var detta in-tävända minne som sökt sig uttryck i stycket. Det var påtagligen personlig erfarenhet, och då hon var rik nog att dela risken av ett uppförande, så var hon mer än beredd att föra fram det.

HVAR 8 DAG

"en verkligt förstklassig illustrerad tidskrift — — —"

"— — — med gedigen och fint kultiverad ton — — —"

SÄGER DAGSPRESSEN

Bör ej saknas i något svenskt hem!

PRENUMERERA Å NÄRMASTE POSTANSTALT ELLER BOKHANDEL!

Duktyger och Vita Vävnader

till fabrikspriser.
ALMEDAHLS FÖRSÄLJNINGSMAGASIN,
Kungsgatan 55.

Övertaliga kvinnor.

Kvinnöverskottet i världen, d. y. s. förefintligheten av ett större antal kvinnor än män, har i oerhörd grad ökat genom det väldiga man-fallet i kriget. En engelsk befolkningsstatistik visar, att det f. n. i England finnes 1,702,802 flera kvinnor än män. Av dessa övertaliga kvinnor befinna sig cirka 1,200,000 i giftsåldern. Detta förhållande driver allt flera kvinnor ut i förvärvsarbetet. Under krigsåren uppgingo de självförsörjande engelska kvinnorna till 7,310,000 mot c:a sex millioner före kriget. Den rådande depressionen på den engelska arbetsmarknaden har givetvis medfört en minskning i de självförsörjande kvinnornas antal — arbetslösheten har gått särskilt hårt ut över kvinnorna. — Även om man medräknar de ogifta männen i de engelska kolonierna som äktenskapskandidater, finnes det i England minst en million övertaliga kvinnor, vilka på grund av männens fåtalighet, ingen utsikt hava att bli va gifter.

handlats i tidningarna. Vi begagna tillfället att anmärka, att någon hänvändelse av detta slag icke gjorts till Kvinnornas Tidning. Detta har ju dock ej hindrat, att vi i flera artiklar framlagt frågan för vår läsekrets för att väcka dess intresse för saken.

VID DÖDSFALL

Ring 3623 eller 14090
C. L. Schmidts Begravningsbyrå
24 Kungsgatan 24, Göteborg.

Anordnar allt till begravning hörande på erkänt bästa sätt till ytterst billigt arvode. Solidaste och vackraste likkistor och svepningar.

Det hade många fel, var melodramatiskt, röjde amatören i sammanställningen, men det var passionerat levande. Galleriet skulle smälta i lära, andra raden applådera, och om parkett fann det "mycket enkelt", så skadade det icke. Han var en god spårhund, och trodde det skulle bli succés.

Ett par gånger kastade han en snabb förstulen blick på den vackra kvinnan med det sorgsna ansiktet i rikt pålsverk vid sidan om honom, "som lämnat bakom sig ungdomen men icke lidelsen", med mycket av ungdomens tjusning ännu kvar i hennes ståtliga figur, hennes vackra hår och fina men bleka hy.

Hon hade sagt honom feberaktigt, att det enda hon frågade efter i livet, det enda hon någonsin frågat efter, var succés, rykte. Den legenden hade han ofta förut hört!

Han önskade med en halv suck, att något av denna oroliga, egoistiska ärelystnad kunnat bli inympad på Lenore, för vilken han sedan många år hyste en medlidande, väl dold tillgivenhet.

Stackars Lenore! En sådan skåde-

KÖP ENDAST BÄSTA KVALITÄN
STRUMPOR

Gillblads

ALLA MODERNA FÄRGER
SILKE, YLLE OCH BOMULL.

BRÄUTIGAMS KONDITORI

REKOMMENDERAS

Holger Bille TANDKLINIK

Vittfeltsplatsen 1 B. Tel. 193 40. Göteborg.
(Mitt emot Engelska kyrkan).
Mottagningstid vard. 10—3, sönd. 11—12.
Specialitet: Löstander alla slag. Guld-
arbeten, guldbryggor och
guldstiftänder.
Resande kunna erhålla sina arbeten på dagen.

Illojal konkurrens.

Det har kommit till redaktionens kännedom att en art av illojal konkurrens lär bedrivas — icke av affärsinnehavare mot affärsinnehavare, utan, egendomligt att säga, av kunderna gentemot etablissemangen.

Historien tillgår på följande sätt. En dam, åtföljd av en "rådgivarinna" kommer in i ett etablissemang för att prova. Provrummet fylles snart av en hel del olika modeller, och biträdet, som har fullt upp att göra, måste då och då avlägsna sig för att ute i avdelningen söka något nytt. Under tiden har emellertid den provande träffat sitt val. Och nu uppstår en oerhörd brådska. Ur den medföljande rådgivarinns ficka hissas måttband, penna och annotationslapp, hon mäter och skriver upp, synar och antecknar i sitt huvud, och inom några ögonblick har hon stulit hela modellen — måhända en värdefull originalmodell. Varje dam vet, vad en originalmodell betyder. Att hon gärna betalar en dylik åtskilligt högre endast för tillfredsställelsen att få äga den ensam. Det är icke roligt att när man fått en ny dräkt eller hatt gå ut och möta sig själv i varannan person. Därför är originalmodellen uppfunnen. Den ställer sig dyrare därför att den existerar i endast ett exemplar. Men originalens kundkrets betala priset i förvisningen om att de få vara ensamma om sitt val. Den illojala konkurrens, vi här beröra är av sådan art, att den berövar affärsinnehavaren alla fullkomligt säkra garantier för ensamrätten till såväl originalen som till etablissemangens övriga av honom till detsamma mönsterritare högt betalade specialiteter.

Tänker den provande damen i provrummet på detta? Knappast. När hon nått sitt syfte sjunker in-

Redan i dag

bör Ni börja med att dagligen använda YVY-tvål! Den som vill värda sitt yttre dröjer icke. Yvy-tvålen uppfyller mycket högt ställda anspråk, och genom sin milda, behagliga inverkan på huden har den tilldragit sig allas uppmärksamhet. Den användes dagligen av tusenden och åter tusenden. Yvy-tvålen förlanar åt ansikte, hals, armar och händer utsökt och varaktig skönhet. Yvy-tvålen säljes i alla affärer i hela landet.

Österlin & Ulriksson,
Kem.-tekn. fabrik, Ystad.

tresset för provningen helt hastigt och med en stram eller vänlig förklaring att hon ej funnit något passande tågar hon därifrån med sitt byte.

Det lär existera även ett annat sätt. En familj begär att få hemsänt en kollektion olika plagg från ett etablissemang. För att köpa dem? — Nej, endast för att klippa av modellerna. Sedan får hemsömmerskan göra resten. Det lär gå så långt att budet från affären t. o. m. kan få sitta och vänta och se på hur proceduren med avklippningen tillgår!

Hur skall en affärsinnehavare kunna skydda sig mot sådant? Stölden är av den art att den icke kan beivras. Här finns intet patentskydd, ingen tillämplig egendomslag. Och dock borde det ju vara en solklar sak att en firmas av densamma till en egen mönsterritare högt betalade modeller och specialiteter äro firmans tillhörighet i lika hög grad som tyget i dräkten.

Vi veta ej om samma erfarenheter gjorts av de manliga etablissemangen, men vi tro det ej. Män tillåta sig icke sådant. Och de damer som göra det måtte icke förstå vad saken gäller. Sannolikt skulle ingen enda av dem vilja tillägna sig en knapp till värde av några bråkdelar av ett öre.

Men detta...
Vi uttala såsom vår bestämda förmodan att saken är möjlig endast emedan de, som utöva denna illojala konkurrens, icke förstå, vad de göra.

R. P.

**Bliv medarbetare i
KVINNORNAS TIDNING!**

AUG. SJÖBERG MAGASINSGATAN 3 GÖTEBORG
(ED. SILFVERSPÄRRES) TELEFONER 4258
50 GÖTEBORG 1906 KUCHEER BOSTADEN 5275
REUSCHER-TECKNINGAR

Tänk så lätt aluminiumkärnen återfås sin silvrigglänsande yta, då de poleras med "Zelos Aluminiumputs".
Priset är endast 45 öre pr burk.
Tillverkare: Fabriken Zelos, Göteborg.

Sänd ej bort dem!

Där stod en man ute på förstugan och utbjöd sin sista tvål. Hans ögon och läppar båd enträget och vänligt: Köp den!

Jag skakade nekande på huvudet. — Ursäkta då! Och han lyfte artigt på mössan, och det vänliga uttrycket i ögonen försvann ej. Utan vidare enträgenhet stod han beredd att draga sig tillbaka och jag att stänga dörren. Men detta vänliga lugn, varmed han mottog avslaget verkade intresseväckande. Det var något blott och fint över hela typen. Som vore han ej van att på detta sätt skaffa sig sitt levebröd. Och tanken för genom mitt huvud:

— Han försöker ju. Gör honom ej missmodig! Vem vet vad det betyder för honom att få sålt den där tvålen.

Och jag ropade honom tillbaka och köpte den. Vid denna enkla handling spreds ett sken av verklig glädje och godhet över hans ansikte. Och det slog mig ånyo att det var något visst fint och försynt över typen såsom över en den där sett bättre dagar och förhållanden. En av dem, som, för stolta att tigga, in i det sista söka förvärva ett hederligt levebröd.

Det går många sådana kring i husen i våra arbetslösa dagar. Alla äro ej så trevliga att ha att göra med som min man med tvålen. Men de försöka ju i alla fall! De göra vad de kunna för att hålla armodet ifrån sig. Sänd ej tanklöst bort dem! De ha kanske förgäves stått vid hundratal dörnar, innan de kommo till din — därav deras ofta pockande, osym-

Vollmers - Meeths'
TESALONG

Beställningar
å våra
förstklassiga
SMÖRGÅSAR och
KONDITORIVAROR
för ensk. samkväm
etc., utföras
till moderata priser.

**Köp
Olof Asklunds
Bröd
Det är bäst**

Det bästa tvättmedlet
för fina och ömtåliga kläder
är
Gummans Flingor

patiska sätt, därav dessa mumlade förbannelser, som de uppsända då de gå. De kämpa ju alltför ofta mot den utbredda principen hos tusentals människor, att ingenting skall köpas av dem som gå omkring och sälja, medan samma människor ej äro så nogräknade med att ge yrkestiggaren en slant. Detta är att ställa dem, som vilja arbeta, i ledet bakom dessa tusentals samhällets parias, som onyttiga och lättjefulla stryka omkring dörarna och tigga. Med dem bör man fara försiktigt fram. Lära dem känna livets stora, obönhörliga princip: Något för något.

De som sälja söka ge dig detta. Kränk ej deras stolhet, förinta ej deras sista möjlighet. Sänd ej tanklöst och högdraget bort dem! Om du ej kan köpa något så giv dem åtminstone vad du kan: ett vänligt och uppmuntrande ord med på vägen!

Nanna Th-n.

J. BLIXT, Skoaffär

Dam-, Herr- och Barnskodon. Solida och moderna varor.
Kungstorget 1 (Götahallen).
Bazaren 45 & 47, Kungstorget.
Nya Sjömanshemmet å Lista Långgatan.
Skanstorget 5.

Sätter Ni värde på ett smakfullt delikatessbröd rekommenderas
Eder Bergmans Enkas, Stockholm, välkända
abrikater!

NU INKOMMET, till dagens lägsta priser!

Handvävda, färgäktade Bomullstyger, stor sortering. Ylletyger, Vioella, Flaneler, till klädningar och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbiltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäckan, Linnevävnader, Handdukar och Dukttyger, bästa kvalitet. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdukar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.

Bertha Anderson,
15 Korsgatan 15

Alla slags kopparslagerarbeten utföras. Förtunningar verkställas med kemiskt rent tenn.
Johnson & Carlsson, Husargatan 24.
— Tel. 4111. —

A. Ellwén

Kött- & Fläskaffär
Saluhallen 133. Telefon 4481.
ÖBS! Prima varor. Billiga priser.
Redbar behandling.

HUSMÖDRAR Försilvra själva

samt värda och underhåll Edert silver och nysilver med Saponarias lagligt skyddade flytande silver. Försilvring även koppar, mässing och brons. Provadt och godkänt av Husmoderns Provkok samt ett flertal experter. Innehåller garanterat äkta metalliskt silver. GIFFRITT, EFFEKTIVT, HALLBART. Pris 3:50 kr. i förseglad originalflaska. Finnes i Göteborg i alla välsorterade kemikalie- & bosättningsaffärer samt hos Vollmers-Meeths.

Ensamförsäljare:
Handelsfirma Ryno Wern, Skara.
Telefon: 114 o. 554.
Ombud i Göteborg:
G. Karlsson, Göteborgsgatan 10. Telefon 203 60.

En novell ur kassakladden.

20 april. Annon (En maskinskriverska får plats. Svar till "Anspråkslös"). Kr. 5:—
1 maj. Lön till Blom " 200:—
5 " En ny skrivmaskin " 600:—
7 maj. En bättre kontorstol till fröken Blom " 75:—
10 maj. Blommor till fröken Bloms bord " 3:—
15 maj. Konfekt till fröken Blom " 2:50
18 maj. Blommor till min fru " 0:75
19 maj. Biografbiljett o. konfekt till fröken B. " 3:50
24 maj. Biltur med fröken Blom " 10:—
26 maj. Diamantring t. min fru " 400:—
26 maj. Sidentyg t. min svärmoder " 150:—
27 maj. Annon (Om maskinskriverska. Svar till "Mogen ålder och stadga".) " 5:—

RIKEDOM.

Stor förmögenhet är stort slaveri.
Seneca.
*
Hur skall man bli rik? Bliv fattig på begär!
Aristoteles.
*

Verner Magnusson Kött- & Fläskaffär

Bazar Alliance 42-43. Tel. 106 28.
rekommenderas till
ärade husmödrar.

Beda Cramér
Parfymeri • Tvål • Bijouteri
Galanteri-Affär
57 Kungsgatan GÖTEBORG Riksd. 411

Ziwertz' Momentan

färgmedel för ögonbryn, hår och skägg, egenskaper som faller ej vid tvättning. För blåsan oskadlig. Finnes i 4 nyanser. I parti och minut hos Kungl. Hovleverantör.
Ziwertz'z Eftfr.
Lorensbergsgatan No 7, Göteborg. — Tel. 1038

HÄMMORROIDER.

Försvinna absolut efter några dagars användning av Hämmorvalvan, gammal beprövad huskur. Finnes i alla välsorterade färg- & kemikalieaffärer samt mot postföskott från Tekniska fabr. Elefantens. Åberoga denna tidning. Göteborg. Tel. 10470.

Yllefilter

utsäljes billigt direkt från lager.
S. ERICSSONS KLÄDESLAGER.
Järntorget 3, Wilsons hus, 2:a vån.
Öppet 8-7.

Rikedomen gör ett hjärta fortare hårt än kokande vatten ett ägg.
Ludvig Börne.

Rikedomen är av underordnat värde och den minsta gåva Gud kan ge en människa. Därför giver han den vanligen blott åt riktiga äsnor, vilka han eljes intet unnar.
Martin Luther.

Rikedomen har aldrig givit sällhet men ofta tillskyndat elände, "nog" har aldrig förorsakat elände, utan oftast alstrat lycka.
M. Tupper.

Den dyrbaraste klädningen är ofta fodrad med hjärtekväl.
Ur "Wartburg-Sprüche".

Sök icke överdådig rikedom, men en sådan som du kan förvärva på redlig väg, använda nyktert, utdelat glatt och försaka med ett nöjt sinne; men hav intet filosofiskt eller munkligt förakt för den!
Francis Bacon.

FÄRSKT och RÖKT

Renkött, Höns, Kyckling
samt allt slags Vildt till dagens lägsta priser uti

E. Björks Vildtaffär
Tel. 1648, 20834. St. Saluhallen 1.

Telefonnumret

till
KVINNORNAS TIDNING
är
18070

REGNKAPPOR

utsäljes billigt direkt från lager
S. Ericssons Klädeslager
Järntorget 3, Wilsons hus,
2:dra vån. — Öppet 8-7.

ARLA MJÖLK

Distribution på glasflaskor.
— Tel. 85 78, 36 99
ARLA MJÖLKSERVERING
Drottninggatan 13. Tel. 90 96.

spelerska — och en sådan hopplöst kvinnlig kvinna. Ännu sörjde hon djupt en omöjlig bror, som i årtal levat på henne, och för vilken försynen anordnade en lycklig hädanfärd i det mest passande ögonblicket.

Nu stod hon på scenen. Såg ut som sjutton år, allt ungdom, trädgårdshatt och vitt musslin.

Marions drag skälvde. Hon levde sin egen ungdom om igen.

En paus. Lenore plockade en ros för att fylla tiden och såg bortåt kulisserna.

"Delacour!" — ropade regissören med stentors-stämman.

"Vi ha' förkortat här", sade Lenore och kom fram till rampen, "och han vet det inte. Det är inte hans fel, han väntar på sista repliken.

"Ser ni mr Delacour! Vi lämna ut det där om prästkragarne och ni kommer vid 'lycka'."

Delacour kom fram på scenen, och Marion kände likt en värvstöt i hjärtat. Detta var ingen ställföreträdare. Detta var dramats verkliga George, när det först spelades. Marion såg sin ungdoms älskade fatta och kyssa Lenores hand med samma gest med

vilken han en gång kysst hennes — i solskenet i en lantlig trädgård, vid sidan om dem en lavendelbuske med ett surrande bi, för tio ändlöst långa år sedan.

Han var föga förändrad — kanske litet magrare, men icke en dag äldre än då, eller var det sminket? Samma överdådiga, godmodiga varelse, som Marion älskat, som hade sårat henne och smärtat henne, som hon till slut övergivit med bitter vrede, — som hon aldrig glömt, som hon mindes med brännande ångest.

Ridån föll, innan hon hämtat sig och kapellmästaren svängde sin takt-pinne.

Regissören vände sig till henne, intensivt intresse i varje drag.

"Om han bara kan hålla sig på den nivån!" sade han. "Delacour gör det levande. Är inte kärleksscenen utmärkt?"

"Beaktansvärd."

"Om han bara kan hålla sig uppe!" återtog regissören.

Och han höll sig uppe under de två följande akterna. Mer än det; han spelade med en lidelse, som kom de andra att verka något färglösa. Vid

slutet av scenen i Savoy, just innan ridån gick ned, tillade han några ord av sig själv.

På ögonblicket, innan hon visste vad hon gjorde, sprang Marion upp liksom slungad av en stålfjäder, och i hård röst sade hon:

"De sista orden äro icke i texten."

Allt avstannade. Kyparne, som sprungo med brickor, stannade tvärt och gapade, lika förvånade, som om det skett ett avbrott i verkliga livet. Några av statisterna vid småborden i bakgrunden stego upp, för att se vad som stod på.

Delacour med vinglasen i handen kom fram till rampen, och deras ögon möttes.

"Jag ber om ursäkt", sade han. "Ni säger, 'dessa ord äro icke i texten'. Jag trodde de hörde dit. Jag skall utelämna dem i framtiden."

"Ni ska' så tusan heller", röt regissören, sprang upp och skakade knyttnäven å honom. Utelämna! Miss Wright, det är en inspiration. Förskaffa honom all sympati just i det kritiska ögonblicket. Och vad för en slutreplik! I himlar! Vad för en slutreplik!"

"Ja, i sanning!" sade Lenore. Lämna inte mina slutord helt och hållet, och gör det till slutrepliken. Icke sant, miss Wright? och, se så mr Delacour, tag nu er plats framme, centre, här igen."

"Och börja igen vid 'falskhet'," sade regissören ivrigt till Lenore. "Se så, pass på allihop. Sitt ner där i fonden. Nu —"

Stycket var åter i gång. Marion, mållös, blygdes och var förvånad över sin egen våldsamt, gjorde en stum bugning, att hon fogade sig. Inte för att regissören brydde sig ett kvitten om, ifall hon sade ja eller nej.

Spelade Delacour? Marion visste att det var verklighet icke spel. Allt efter som stycket fortskred ändrade det sin karaktär helt och hållet. Orden voro de ord hon hade skrivit. Många av dem hade han själv för länge sedan talat, men hans lidelse förvandlade dem. De fingo en ny betydelse. Det var Maggie, som nu blev obetydlig, trots sina värtaliga ord — eller, kanske just därför. Hennes oböjliga grundsats, hennes småsinta själviska högmot, hennes tafelrika uppträdande slog an en falsk ton hos

hörarna. Lenore, lik en sann konstnär, uppfattade den nya sidan i situationen och underströk den. Hennes Maggie krympte, krympte, tills mannen behärskade scenen och ensam dominerade. Marion hade aldrig förr från hans sida betraktat det ömliga drama, i vilket hennes lycka led skeppsbrott, hade aldrig förr sett sin egen karaktär i detta ljus. Det var som om han äntligen försvarade sig själv, vilket han aldrig gjort i verkliga livet.

Slutligen tillbakastött, tyst under hennes föraktfulla anklagelser, tycktes Delacour samla sig, ryckte upp sig och gjorde en glänsande sortie trots aederlaget.

Ridån föll efter sista akten. De få åskådarna, ökade med resten av skådespelarna, som icke uppträdde i slutscenen, applåderade entusiastiskt. Regissören, strålände och nästan utom sig, klappade vilt.

"Han är storartad. Han är storartad!" sade han gång på gång. "Delacour skall göra't! Han är storartad! åt h—e med Montgomery! Han kan ha' lungkatarr tills han blir grön.

Delacour skall göra't! Jag ska' hämta honom."

Han försvann bakom ridån, och inom ett par minuter kom han igen och drog Delacour med sig för att presentera honom för Marion.

"Vi känner varandra förut", sade hon matt och sträckte fram sin hand. Ha' vi verkligen känt varandra?" sade han lågt och tog hennes hand ett ögonblick i sin.

Han såg ut att vara ytterligt trött. Nu, då hon såg honom på nära håll, syntes han mycket äldre, och hans ansikte hade djupa vanställande fåror och linjer.

Hon försökte tacka honom, att uttrycka sin tacksamhet för det glänsande sätt varpå han räddat dem ur den stora svårigheten: men hennes ord kommo tvekande och iskalla, så att regissören avbröt och skakade hand med Delacour på det hjärtliga ste.

Delacour bugade sig, mumlade något konventionellt och försvann.

(Forts. i nästa nr.)